Türkiye televizyon filmleri ihracatında açık arayla da olsa Hollywood'dan sonra ikinci sırada bulunuyor. Film ihracı bir çeşit kültür ihracı ise, yaklaşık son on yıldan beri Türkiye bunu önemli oranda yapıyor.

Film pazarı değişiyor. Bir dönem Arap ülkeleriydi, ardından bu ülkelerle ilişkiler bozulunca filmlere de ambargo geldi.

Balkan ülkeleri başından beri bu filmlerin ihraç pazarıdır.

Ardından listeye İspanya da katıldı. Türkiye özellikle Netflix üzerinden Latin Amerika pazarına girmiş durumdadır. O kadar ki, Türk dizileri izlenme rekoru kırıyormuş.

Le Monde Diplomatique'nin Almanca baskısının Kasım 2020 sayısına göre Binbir Gece Masalları her biri 1,5 saatlik 90 bölüm olarak 2004'te Şili televizyonunda gösterilmiş ve yüzde 28 izlenme oranına ulaşarak rekor kırmış.

Fatmagül'ün Suçu Ne, 2016-2020 arasında 1150 bölüm olarak Peru televizyonunda gösterilmiş ve en fazla izlenen diziymiş.

2018 yılında bu dizilerin etkisiyle Latin Amerika ülkelerinden Türkiye'ye yönelik turist sayısı yüzde 70 artmış.

2018'de Venezüella Devlet Başkanı Maduro Türkiye'yi ziyaret ettiğinde Venezüella televizyonunda en sevdiği dizi olan Diriliş Ertuğrul'un çevrildiği yerleri de ziyaret etmiş.

Türk televizyon filmi dizilerinin büyük müşterilerini Balkan ve Latin Ameri ülkeleri oluşturuyor. Pazarda sürekli kayma yaşanıyor ama toplam olarak bakıldığında talep büyüktür. O kadar ki Latin Amerika ülkelerinde bir dönem yeni doğan çocuklara ad konulurken Elif, Fatmagül ve İbrahim tercih edilir olmuş.

Gezi çok sayıda ülkede dikkat çekmişti ama sadece Brezilya'daki otobüs zammını protesto gösterilerinde "Burası İstanbul" pankartı görülmüştü.

Türkiye sermayesinin Latin Amerika ülkelerinde ufaktan yatırımlara yönelmesinde bu filmlerin açtığı yolun etkisi bulunsa gerektir. Venezüella bütçesi kötü durumda olduğu için hazinedeki altının bir bölümünü satmak istiyor ama ABD ambargosuyla karşılaşıyordu. Türkiye Venezüella altınını eritip kalıplara dökerek satmaya uygun duruma getirme işini üstlendi.

Dünyanın öteki ucunda sayılabilecek bir yer olan Latin Amerika'nın 1960'lı yıllardan beri özellikle Türkiye sosyalist hareketi üzerinde önemli etkisi vardır. Küba devrimi ve Che Guevara, Allende, Sandinistalar bu etkinin somutlandığı başlıca isimlerdir. Bunlara Venezüella ve Bolivya da eklenmiş durumdadır.

Bu ülkelerdeki mücadele hakkında yeterince bilgi sahibi olunduğu söylenemez. Medya haberleriyle bu ülkelerdeki mücadele izlenmiştir ve halen de esas olalar böyle yapılmaktadır. Türkçede Latin Amerika ülkelerindeki sol yönetimlerin yükselmesini ve gerilemesini inceleyen araştırma yayınlandığını hatırlamıyorum.

Küba için ise ilgi Che döneminde kalmıştır. Küba son on yıldır nasıl bir gelişme çizgisi izliyor, kimsenin umurunda değildir. Bunu **Che Guevara Kısa Uzun Bir Hayat** kitabında anlatmaya çalıştım; hiç ilgi görmedi denilemez ama beklediğim kadar olmadı diyebilirim. İnsanlar kafalarındaki geçmişin olduğu gibi sürmesini istiyorlar çünkü eskinin yerine konulacak yenisi bulunmuyor. Bu durumda eskisi sürer, pek ciddiye alan olmaz ya da söz düzeyinde sürer ama sürer.

Küba, Venezüella, Bolivya, Nikaragua ABD'ye karşı farklı bir çizginin denemelerini yapıyorlar. Bu çizgi ancak deneme-yanılma yoluyla gelişebilir. Başarıları ve başarısızlıkları bulunuyor. Yapmaya çalıştıklarına katılmayabilirsiniz ama tecrübe konusunda bizden ileride bulundukları ortadadır. Bu ülkelere Kolombiya, Şili ve Uruguay'ı da katabilirsiniz. Kıtanın en büyük ve güçlü

ülkesi Brezilya sosyal demokrat soldan ırkçı sağa savruldu. Brezilya yıllardan beri alt emperyalizm örneğinin tipik ülkesidir. Latin Amerika ülkelerine sermaye ihracının yanı sıra askeri olarak da güçlüdür. Son olarak Brezilya ordu yönetimi ülkedeki ABD üssünün artık gerek kalmadığı gerekçesiyle kapatılmasını istemişti.

Çin kaynaklı sermayenin Latin Amerika ülkelerine –Afrika'nın yanı sıra- yoğun yönelimi bulunuyor. Son olarak Nikaragua'da Panama Kanalı'na rakip kanal yapılmasına yönelmişlerdi ama Çin firması ekonomik zorluklar yaşayınca vazgeçti. İşareti alan Panama ve ABD de kanalın kapasitesini büyütmeye yöneldi.

Almanya'da sol yayınevleri ve bilin insanları arasında İspanyolca bilenler az değil. Bu nedenle bu bölgedeki önemli gelişmelerle ilgili kitaplar hemen yayınlanıyor, orada yayınlanan önemli bir yapıt da hemen çevriliyor.

Kaynak çok ama hangi konuya yetişeceksiniz?